

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ – ОСВІТНЯ ІНФОРМАЦІЙНА ТЕХНОЛОГІЯ СУЧАСНОСТІ

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Анотація. У статті досліджено нинішній стан дистанційного навчання в Україні, визначено переваги та проблеми його впровадження та запропоновано заходи, покликані сприяти забезпеченню ефективного розвитку дистанційного навчання.

Ключові слова: дистанційне навчання, освітні технології, інформаційна система.

Abstract: The article examines the current state of distance learning in Ukraine, identifies the benefits and problems of its implementation and proposes measures to help ensure the effective development of distance learning.

Keywords: distance learning, educational technologies, information system

Дистанційне навчання – це один із способів отримання освітніх знань, в основі якого лежить використання сучасних комп'ютерних інформаційних технологій, що в результаті дає студентам змогу навчатися на відстані, не відриваючись від роботи та з можливістю вільного переміщення в просторі. Є і інші назви дистанційного навчання, серед яких використовують такі, як: «електронна освіта», «відкрита освіта», «віртуальне навчання», «навчання на відстані», та інші. Дистанційний спосіб здобування освіти передбачає зручні та комфортні умови для кожної людини з можливістю навчатися «тут і зараз». Водночас на відміну від заочного навчання, з яким інколи помилково порівнюють дистанційне навчання, останнє нами згадане, передбачає не лише безперервний процес самоосвіти і засвоєння знань, а й постійне контактування між викладачами та студентами, тоді як заочна форма освіти не дає такої надзвичайно важливої для ефективного навчання можливості.

Тенденції розвитку дистанційної освіти в Україні досить тісно пов'язані з інформатизацією, яка на сучасному її етапі має стратегічно важливе значення для нашої країни. Сьогодні створення інформаційного-технологічного продукту є важливим фактором економічного розвитку країни через його надзвичайно високу товарну вартість. ІТ-технології, проникаючи в різні галузі діяльності людини, видозмінюють характер праці як у виробничій сфері, так і в сфері послуг, впливають на структуру вітчизняної економіки, підвищують рівень інформування населення й таким чином сприяють демократизації суспільства. Такі тенденції, що в світі визначаються як процес інформатизації, знаходять своє позначення на житті суспільства.

Сьогодні в умовах пандемії та карантинних обмежень, викликаних COVID-19, дистанційне навчання, як ніколи раніше, особливо активно застосовується в сфері освіти та науки в Україні та світі. «Дистанційне навчання» на сьогодні стало абсолютно побутовим та часто вживаним поняттям серед студентів та і взагалі більшості населення України.

Але дистанційне навчання має свої як переваги, так і недоліки. Можна виокремити наступні переваги використання дистанційної форми навчання:

1. Використання найактуальніших і найсучасніших способів для отримання інформації, інформаційно-комунікаційних технологій та можливостей мережі Internet.
2. Можливість кожним студентом обирати власний ритм та режим навчання у комфортній та зручній для нього обстановці, що вплине на ефективність процесу навчання.
3. Значно більші обсяги інформації, які можна засвоїти у коротші строки в умовах дистанційної освіти порівняно зі стаціонарним навчанням.
4. Відбувається економія коштів за рахунок відсутності потреби у використанні навчальних будівель та надання вільного доступу до освітніх матеріалів.

5. Можливість абсолютно кожному здобувачу освіти поєднати навчання зі своїми власними життєвими справами.

6. Відсутність територіально-географічних обмежень, адже відпадає потреба в переїзді та проживанні в інших країнах, а можливість спілкуватися з викладачами та іншими студентами з усього світу без обмежень.

7. Гнучкість в аспекті можливості викладати матеріал відповідно до базових знань студентів та рівня їх підготовки [1].

Проте, система дистанційного навчання має і недоліки, а саме:

1. Для ефективної корекції навчання та адекватного оцінювання досить важливо мати безпосередній контакт зі студентом.

2. Неможливість точно перевірити, хто саме працює, виконує завдання, а саме: роботу виконує сам студент, чи хтось абсолютно інший, тож кінцевий контроль за якістю знань все ж таки доводиться проводити зазвичай на очній сесії.

3. До того, далеко не у всіх населених пунктах є можливість доступу до швидкого Internet зв'язку.

4. Навчання у зручний для студента час може перетворитися не на послідовне навчання, а на постійну «прокрастинацію», тож дистанційне навчання потребує особливої самоорганізації та вміння планувати свій особистий час [2].

Сучасний світ ставить вимоги до освітньої системи, головні з яких сформульовані таким чином: можливість студентом самостійно шукати і засвоювати наукові знання, а також вміння студента самостійно орієнтуватися в сучасному інформаційному суспільстві [3]. Дистанційна освіта в Україні розвивається швидкими темпами і є перспективною формою в сфері вищої освіти. В Західній Європі та США така форма з'явилася порівняно давно та має високу популярність серед студентів через її ефективність та економічні показники.

Дистанційне навчання називають також «освітою впродовж життя» тому, що більшість студентів, що навчаються, дорослі люди. Більшість з них мають вищу освіту, але в зв'язку з необхідністю підвищення рівня кваліфікації або зміни сфери діяльності у багатьох із них виникає потреба досить швидко та якісно здобути нові знання і отримати навички роботи. Тоді найоптимальнішим рішенням може стати форма дистанційного навчання.

Задля вдосконалення та розповсюдження дистанційного навчання потрібно вирішити дві основні проблеми. Одна з них знаходиться в сфері правового аспекту, а інша – в сфері фінансування процесу розробки та впровадження інноваційних освітніх технологій.

Для їх успішного вирішення запропоновано реалізацію наступних надважливих заходів:

- розробка та реалізація загальноукраїнської програми дистанційної освіти;
- знищення протиріч в законодавстві України щодо освіти;
- розробка сучасних нормативно-правових основ, що забезпечують функціонування дистанційних форм, освітніх рівнів, навчальних програм та планів;
- наукове обґрунтування переліку навчальної літератури, комп'ютерних та інформаційних баз, виключення загрози їх монополізації;
- поступове забезпечення переходу до інтерактивних методів навчання та практичної спрямованості дистанційної форми освіти;
- розробка варіативних методичних прийомів з дистанційного навчання осіб з різними рівнями розумових та фізичних здібностей, віком і потребами;
- створення системи фінансової підтримки проектів, нововведень в сфері дистанційного навчання та його форм;

Отже, на сьогоднішній день дистанційне навчання в Україні розвивається, удосконалюється та охоплює різні групи населення, адже для сучасної економіки притаманна тенденція навчатися протягом всього життя. Таким чином, виникає потреба розробки і впровадження у навчальний процес програм дистанційного навчання, що відповідають кращим світовим трендам і забезпечують підготовку фахівців на високому професійному рівні. Використання мережі Internet надає можливість оперативного доступу до інформаційних ресурсів навчального закладу та можливість ефективної

взаємодії між викладачем та студентом в on-line режимі, адже цього вимагають теперішні карантинні умови життя.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Що таке дистанційна освіта: як вона працює? [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://www.vsemisto.info/osvita/2355-sho-take-vysha-osvita-jakvona-prazjuje>.
2. Клокар Н. Методологічні основи запровадження дистанційного навчання в системі підвищення кваліфікації / Н. Клокар // Шлях освіти. – 2012. – № 4 (46). – С. 38-41.
3. Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки : Закон України від 9.01.2007 № 537-V [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=537-16>.

Бордусь Олександр Віталійович, студент кафедри статистики, обліку та економічної інформатики, Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара, Дніпро, e-mail: olexandrbordus@gmail.com

Белозерцев Василь Сергійович, кандидат економічних наук, доцент кафедри статистики, обліку та економічної інформатики, Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара, Дніпро, e-mail: bvs.wl@ukr.net

Bordus Olexandr, student of Department of Statistics, Accounting and Economic Informatics, Oles Honchar Dnipro National University, Dnipro, e-mail: olexandrbordus@gmail.com

Belozertsev Vasyliy, candidate of Economics, doцент of Department of Statistics, Accounting and Economic Informatics, Oles Honchar Dnipro National University, Dnipro, e-mail: bvs.wl@ukr.net